

Слово на Нова година *

За свято и неотклонно пазене на православната вяра Господ излива върху нас Своите милости

ПРИВЕТСТВУВАМ ви, мои възлюбени в Христа чеда, с Новата година. Обикновено при новогодишните поздравления се изказват добри пожелания. И аз считам за свой архипастирски дълг да отправя към вас, мои възлюбени в Христа братя и сестри, чеда на Руската и Българската църква, своето новогодишно благопожелание. То се съдържа в думите на апостол Павел, които днес чухте в апостолското четиво по време на литургията.

Гледайте, братя – казва апостолът, – да ви не увлече някой с философия и с празна измама според човешкото предание, според стихииите световни, а не според Христа (Кол. 2:8).

Тук великият апостол не само изказва пожелание, но и ни увещава твърдо и неотклонно да се придържаме към православната вяра и да не се поддаваме на никакви ереси. Апостол Павел ни предпазва от най-голямото зло, от най-тежкия грях, какъвто е ереста. Това е грях на самия сатана, който е първият еретик, защото неправославно помислил, че може да бъде равен на Бога. Поради този грях денница въстанал против своя Създател и бил лишен от великата благодатна слава, дарувана му от Господа: той загубил своето блажено единение с Бога, бил свален от небето на земята и осъден на вечни адски мъки в огнената геена.

Но и всички еретици съгрешават с този сатанински грях. Като изопачават и унищожават едно или друго учение на Христа Спасителя, предадено от Него на Православната Църква чрез апостолите и светите отци, те въстават против Бога. И затова ще наследят участта на дявола – вечните адски мъки. Тази горчива истина е засвидетелствувана в жизнеописанието на св. Кириак Отшелник. Там се разказва как на един монах, на име Теофан, Господ открил чрез Свой ангел задгробната участ на Арий, Диоскор, Севир, Несторий, Евтихий и другите еретици. Монах Теофан ги видял в адските мъки, обхванати от пламъците на геенския огън.

Впрочем, еретиците подлежат на тежко наказание не само в бъдещия, но и в сегашния, земния живот. Същият велик апостол казва: Ако дори ние, или Ангел от небето ви благовестеше нещо по-друго от това, що ние ви благовестихме, анатема да бъде (Гал. 1:8). А какво означава анатема? Това означава отнемане от нас на вътрешната кръщенска благодат. Но именно в нея е изворът на истината и на непобедимата сила за борбата ни със злото. Тя е средството за достигане на истинско щастие и вечна божествена радост от единението с Христа. Следователно православните християни, приемащи друго благовестие или, иначе казано, една или друга ерес, се отлъчват от общение с Бога – Извора на нашето спасение, на всяко истинско благо – и стават оръдие в ръцете на дявола, т.е. стават най-нешащните хора на света.

Какъв извод следва да направим от всичко казано дотук, възлюбени в Христа братя и сестри? Щом ереста е така пагубна, то нека твърдо и неотстъпно да се държим за православната вяра, която изповядва нашата света Църква.

Тази вяра е не само апостолска, но и светоотеческа. Тя се нарича така, понеже светите отци окончателно са я утвърдили на седемте Вселенски събора, като са я изложили и са ни я предали в нравствените и вероучителните норми, т.е. в светите канони и светите догмати на Православната Църква.

Нашата вяра се нарича светоотеческа още и затова, защото светите отци на Вселенските събори, преди да обнародват своите съборни постановления, са ги сверявали с учението на светите отци, живели преди тях. По такъв начин за самите отци от Вселенските събори, както свидетелствуват дошлите до нас деяния на тези събори, отеческата вяра, изповядвана преди тях, е била критерий за

истината. Но щом за тях – самите стълбове на Църквата, отеческото учение е било критерий за истината, толкова повече то трябва да бъде такава за нас, грешните, които винаги се заблуждаваме.

Ето защо великият свети отец на Руската Православна Църква преп. Серафим Саровски казвал: “Всичко, което е прегърнала и приела светата Църква на седемте Вселенски събора, изпълнявай свято и неотклонно. Горко на този човек, който отнеме или прибави дори една дума към постановленията на Вселенските събори”. Тук св. Серафим Саровски под думата “всичко” естествено е подразбирал всички канони, отнасящи се до нашия нравствен живот, и всички догмати на нашата вяра.

Знаменателно е, че тези светоотечески слова напълно съвпадат с думите на ап. Павел, който във Второто си послание до солуняни казва: Стойте и дръжте преданията, които научихте било чрез наше слово, било чрез наше послание (2 Сол. 2:15). Какво има предвид великият апостол под думата предание? – Несъмнено и нравоучението, и вероучението, т.е. и правилата за нравствен християнски живот, и догматите на нашата вяра, на които той, както и всички останали апостоли, учил християните и устно, и писмено. При това апостолът, както обяснява цитираното място епископ Теофан Затворник, ни заповядва да стоим, т.е. да бъдем непоклатни в това тяхно учение, което значи да не допускаме никакво изменение в светите канони и догмати на православната вяра.

На такива изменения за съжаление учат за своя собствена погибел и за погибел на другите съвременните модернисти. Не следвайте тези модернисти, мои възлюбени в Христа чеда на Руската и Българската Църква! Като проявяват лъжлива грижа за немощите на човешкото естество, те искат да отслабят и дори да унищожат някои канони на Вселенските събори, които изискват от нас строгост в нравствения ни живот. Модернистите не искат да знаят, че тези канони са установени не само от светите отци на Вселенските събори, но и от Самия Дух Свети. Та нали установленията на Вселенските събори са имали в основата си думите, изречени на Апостолския събор: Угодно бе на Светаго Духа и нам (Деян. 15:28)!

Такъв вид модернисти имаше у нас, в Русия, и то неотдавна. Те се съюзиха в самочинно сборище под названието “Жива църква”, която допускаше женен епископат, двубрачие на духовенството и потъпкваше и други наши свети канони. Но руският народ със своята чиста православна вяра отхвърли “Живата църква” и тя изчезна от лицето на руската земя.

Освен това, изхождайки от неправилната мисъл за прилагане на научното развитие към догматите, модернистите се опитват да въведат изменение и унищожаване на самите догмати. И такъв вид модернисти имаше неотдавна у нас в Русия под името “обновленци”. Но и тях руският народ отхвърли със своята вяра.

И тъй, ето моето новогодишно пожелание към вас, мои възлюбени в Христа деца. Свято и неотклонно се дръжте за нашата православна вяра – както за нейните канони, така и за нейните догмати. Приспособявайте не вярата към своя живот, а своя живот – към вярата. От истинно-православната вяра черпете цялото си щастие. Тогава вие ще бъдете истински синове на Православната Църква и Господ ще излее върху вас още тук Своите неизказани милости. А в бъдещия задгробен живот Той ще ви дарува вечно блаженство в Своето Небесно царство, с което да сподоби Господ всички нас по молитвите на Пречистата Божия Майка и на великия борец против ересите и стълб на Православието – свети Василий Велики, чиято памет Църквата празнува днес. Амин.